

Kulturdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbeh.:	Arkivkode:	Dato:
	14/00076-001	Kristin Meløe	509	12.09.2014

NOU 2014:2 LIK OG LIKSKAP. HØRINGSSVAR FRA TROMSØ KIRKELIGE FELLESRÅD

Utvalget har levert en viktig, informativ og interessant utredning, og Tromsø kirkelige fellesråd (TKF) takker for anledningen til å gi uttalelse.

Det er positivt at et såpass viktig – men kanskje i mange sammenhenger tabubelagt – tema som død, gravferd og betaling for gravferdstjenester gjøres til gjenstand for undersøkelser, vurderinger og forslag til endringer.

Utvalget har i særlig grad sin oppmerksomhet vendt mot innbyggernes rettigheter og at et prinsipp om likebehandling også må gjenspeiles i hvordan gravlegging tilrettelegges og finansieres.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på utvalgets forslag, herunder de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene.

TKF slutter seg til de seks prinsippene for gravferdslovgivningen

Utvalget legger til grunn seks prinsipper for gravferdslovgivningen (Kap 5, Prinsipielle utgangspunkt). TKF slutter seg til disse prinsippene som vi mener ivaretar og tydeliggjør grunnleggende verdier i samfunnet: Kremasjon og gravlegging som et *offentlig ansvar*, gravplassenes *allmenne karakter* og bruk, *respekt for ulike livssyn* samt *likebehandling*. Dette er verdier vi mener det er viktig å verne og videreføre.

Til utvalgets forslag:

-Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform.

TKF slutter seg til dette og ser positivt på at de økonomiske insentivene som ligger i dagens ordning for å velge kistegravlegging bortfaller. Dette innebærer at adgangen til å ta kremasjonsavgift av de pårørende opphører, noe som vil kunne føre til mer bruk av kremasjon som er en mindre arealkrevende form for gravlegging.

Dersom ansvaret for bæretransporten skal flyttes fra NAV til gravplassforvaltningen som i alternativ 1 (tabell 6.4 s 75), mener TKF at midlene til dette må gå direkte til gravplassforvaltningen og ikke

som økt rammetilskudd til kommunene som deretter skal legge dette inn i tilskuddet til kirkelig fellesråd.

-Kommunene skal være pliktige til å ta imot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves.

TKF mener dette forslaget er godt og støtter at det etableres en fastsatt oppgjørsordning mellom gravplassforvaltningene.

I dag er det slik at gravplassforvaltninger som ikke har etablert tilrettelagte gravplasser/felt i sin kommune, må betale for gravleggingen i annen kommune som har lagt til rette.

Gravplassforvaltningen i mottakskommunen kan da kreve betaling som også tar høyde for kostnadene ved etablering av de tilrettelagte gravene (grunnerverv, del av infrastruktur mv).

En fastsatt oppgjørsform mellom gravplassforvaltningene må også i fremtiden ta høyde for at det i mange kommuner ikke er etablert tilrettelagte gravplasser/felt, og at mottakskommunen må få sine utgifter kompensert som i dag, slik at det ligger et insentiv til å opprette tilrettelagte gravplasser/felt der de ikke har dette.

-Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt.

TKF støtter forslaget om at alle gravlegginger skal gi 20 avgiftsfrie år, uavhengig om gravlegging skjer i tilvist eller festet grav. TKF støtter også at den betalingsfrie perioden ikke kobles til fredningstiden.

Festeavgifter utgjør en stor del av inntekstgrunnlaget for gravplassforvaltningen. I Tromsø har kommunen godkjent fellesrådets forslag til betydelige avgiftsøkning, begrunnet i kommunes kutt i driftstilskuddet. TKF nærer stor uro for at en økning i rammetilskuddet til kommunen for bortfall av festeinntekter ikke fullt ut vil bli fulgt opp fra kommunen overfor gravplassforvaltningen. TKF mener at det økonomiske tap gravplassforvaltningen lider som følge av bortfall av festeavgifter, må kompenseres direkte til gravplassforvaltningen.

I forbindelse med omgjøring av eksisterende festegraver til frigraver, vil det påløpe et betydelig administrativt arbeid som fellesrådet pr i dag ikke har kapasitet til. For at ikke omleggingen skal ta for lang tid og av hensyn til prinsippet om likebehandling, må fellesrådene i en overgangsperiode tilføres ressurser også til dette administrative arbeidet.

Det er sannsynlig at eksisterende datasystemer må ombygges/tilpasses nye regler for festeforfall, noe som også vil innebære kostnader for fellesrådene.

-Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet.

TKF støtter forslaget og mener en utvidet statistikk i KOSTRA vil kunne gi et forbedret verktøy for planlegging.

-Endringer i forvaltningsoppgaver.

TKF støtter at oppgavene som bispedømmerådene i dag har etter gravferdsloven og gravferdsforskriften overføres til fylkesmennene.

-Økonomiske og administrative konsekvenser.

Som en følge av utvalgets forslag om å oppheve hjemler for brukerbetaling, anslås et betydelig inntektsbortfall for gravplassforvaltningen. Dette foreslås kompensert gjennom økte rammeoverføringer til kommunene. Utvalget legger videre til grunn at kommunene da vil øke overføringene til de kirkelige fellesrådenes gravplassforvaltning i tråd med de lokale behovene. TKF er langt fra overbevist om at forutsetningen med at kommunene vil øke overføringene til de kirkelige fellesrådenes gravplassforvaltning tilsvarende den økte rammeoverføringen til kommunene, vil holde stikk. Etter Kirkelovens § 15 har kommunen en finansieringsplikt overfor fellesrådenes oppgaver i henhold til Kirkelovens § 14. TKFs erfaring er at kommunen i dag, også når det gjelder gravplasser, på langt nær oppfyller sin finansieringsplikt - ikke engang på et svært nøkternt nivå. Det kan være at en øremerket rammeoverføring vil fungere, men da må denne øremerkingen bli permanent. Fra politisk hold er dette ofte ikke velsett, idet øremerking binder den kommunale handlefriheten. TKF mener det mest hensiktsmessige vil være at gravplassforvaltningene får tilskuddet direkte. Dette vil også være den minst byråkratiske ordningen, og vil sannsynligvis gi mer økonomisk forutsigbarhet for gravplassforvaltningene.

Utvalget mener i pkt 9.3.2 at «gravplassane bør framleis vere rammefinansierte» gjennom kommunene. Begrunnelsen er at også andre grunnleggende velferdstjenester blir produsert lokalt. TKF mener at prinsippet om «likskap» på nasjonalt plan best blir ivaretatt ved at gravplassforvaltningens økonomi ikke er gjenstand for kommunale prioriteringer i konkurranse med barnevern og sykehjem, men sikres – som i Sverige – gjennom en «begravningsavgift» som innkreves over skatteseddelen.

-Forslag som utvalget vurderer å være på siden av mandatet.

TKF slutter seg til at vilkårene for askespredning legges til den lokale gravplassforvaltningen, med fylkesmannen som klageinstans.

DEN NORSKE KIRKE

Tromsø kirkelige fellesråd

TKF stiller seg åpen for at askespredning på gravplass i noen tilfeller kan være mulig. Utvalgets forslag til nytt femte ledd i gravferdslovens § 20 innebærer en «kan»-bestemmelse, og det forutsettes at det fastsettes lokale vedtekter for dette. TKF slutter seg til dette.

TKF støtter også forslaget om at det gis adgang til gravlegging i kolumbarium på gravplass.

Tromsø kirkelige fellesråd, den 11.9.2014

Knut Skjærgård (sign)

Leder

Kristin Stang Meløe

Kirkeverge